

کار آفرینی

جلسه ی پنجم

آموزشگاه زیست کبیری (س) همدان
مدرس: صابره السادات نبوی

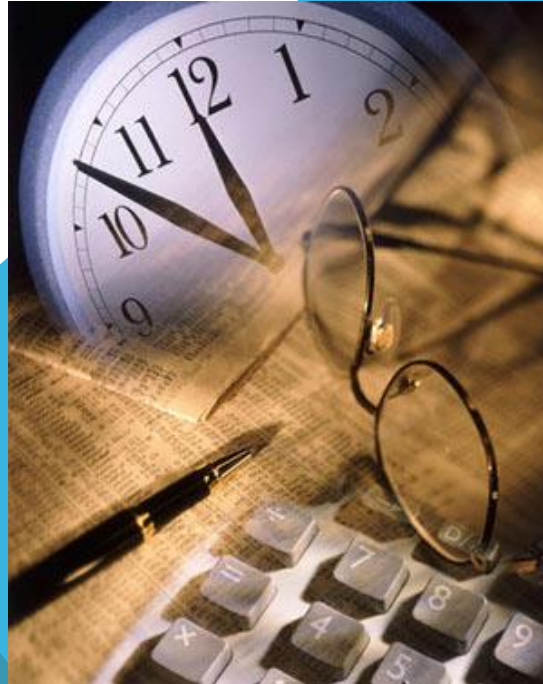
سلامی بهاری خدمت همه ی دانشجویان گرامی
ان شاءالله به زودی با ریشه کن شدن ویروس کرونا، در کلاس درس، شما عزیزان را زیارت کنم

از همه ی دانشجویان عزیزی که به موقع و با دقت، تمرین ها و تحقیق ها را ارسال نموده اند،
سپاسگزارم

خلاقیت عنصر موثر در کار آفرینی

مدرس: صابره السادات نبوی

تمرین ۴:

دانشجویان عزیز، با توجه به محتوای جلسه ی چهارم، پاسخ سوالات زیر را تا تاریخ ۱۶ فروردین ۹۹، به صورت فایل پی دی اف به ایمیل اینجانب ارسال نمایید. عنوان ایمیل، نام دانشجو + شماره ی تمرین باشد.

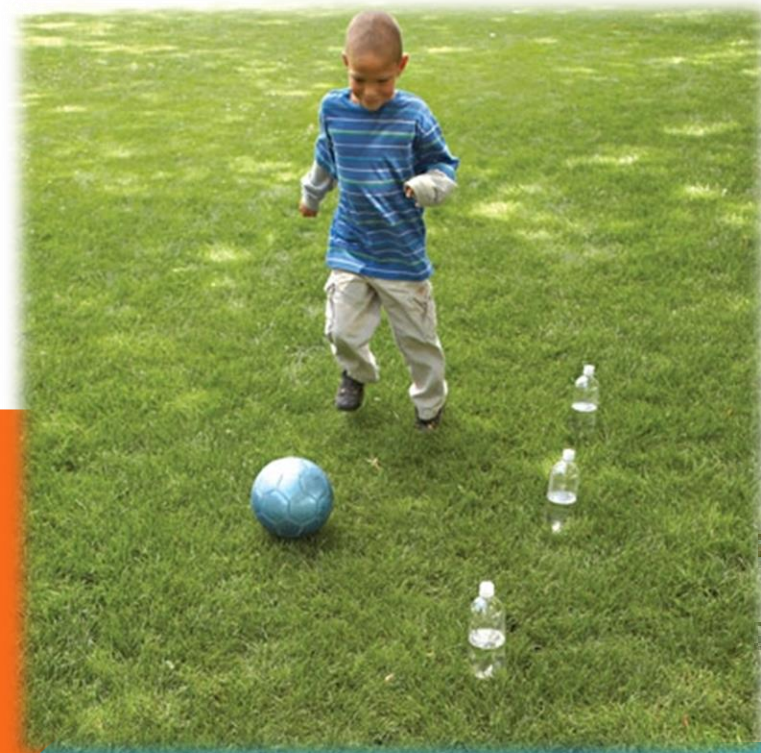
۱. منظور از عبارت "افراد خلاق ویژگی های متضاد از خود نشان می دهند"، چیست؟
۲. به نظر شما چگونه می توان با اندیشیدن به مشکلات کوچک، باعث پرورش خلاقیت شد؟

پرورش خلاقیت در کودکان

توجه به مسئله «آفرینش های ذهنی در دوره کودکی، نوجوانی و جوانی» فوق العاده حائز اهمیت است

عوامل متعددی در رشد خلاقیت کودکان مؤثرند. بدون شک خانواده مهم ترین نقش را در کنترل و هدایت تخیل و ظهور خلاقیت ها دارد. زمینه رشد خلاقیت کودکان با فراهم نمودن فرصت های لازم برای سؤال کردن، کنجکاوی و کشف محیط پدید می آید. مهم ترین آفت خلاقیت های ذهن تهدید و تنبیه های فکری می باشد. بچه های خلاق نیاز به آرامش روانی، اطمینان خاطر و اعتماد به نفس قوی دارند

حس کنجکاوی در کودکان را پرورش دهید. برای این امر، هیچ چیز مثل پاسخهای صحیح و مناسب به پرسشهای او موثر نیست. سؤال، در واقع انعکاس از ذهن تشنه ای است که می خواهد با دریافت جواب از فردی که بهتر از او می داند خود را سیراب کند، اگر چه احتیاج، باید فوراً برآورده شود اما کمی مکث بین سؤال و جواب، غالباً می تواند افکار و ایده ای مفید جهت مباحثه و گفتگو به بار آورد.

والدین و مربیان، نه تنها باید درباره امور مربوط به کودک، بلکه درباره امور خانه و مدرسه نیز از او نظر خواهی کنند و عقاید او را مانند عقاید بزرگسالان در حضور خود، به بحث و گفتگو بگذارند

به عقاید جدید و تازه کودکان احترام بگذارید. کودکانی که به نوعی خلاقیت آنها برانگیخته شده، روابط و مفاهیم را درک می کنند. لذا والدین و مربیان آنها ممکن است به آنها توجه نداشته باشند و حتی گاهی او عقاید خود را چنان مطرح کند که بزرگسالان قادر به ارزشیابی و جایگزینی آنها نباشند، تشویق کودکان به ابراز عقاید جدید، می تواند در رشد خلاقیت آنها موثر واقع شود

از مراقبتها و دخالت‌های بیش از حد در زندگی کودکان اجتناب کنید. یکی از ویژگی‌های انسان خلاق این است که تواناییش را خودش به کار می‌اندازد. وظیفه والدین و مربیان این است که این قابلیت را در او زنده نگاه دارند و به کودکان اجازه دهند بعضی اوقات مطابق سلیقه خود اشیاء را کشف کنند. مراقبت‌ها و دخالت‌های زیاد از حد بزرگسالان در زندگی و رفتارهای کودکان، قابلیت یادگیری مبتکرانه آنها را تضعیف می‌کند

از کودکان بخواهید که **اشیاء و امور نیمه تمام را تکمیل کنند**؛ از کودکان تقاضا کنید تا جملات نا تمام و داستانهای نا کامل، تصاویر و نقاشی های نیمه تمام و حتی اشیاء ناقص را کامل نمایند. برای او اسباب بازی هایی بخرید که خودش بتواند آنها را به یکدیگر متصل کند و با آنها مدل های مختلف خلق کند

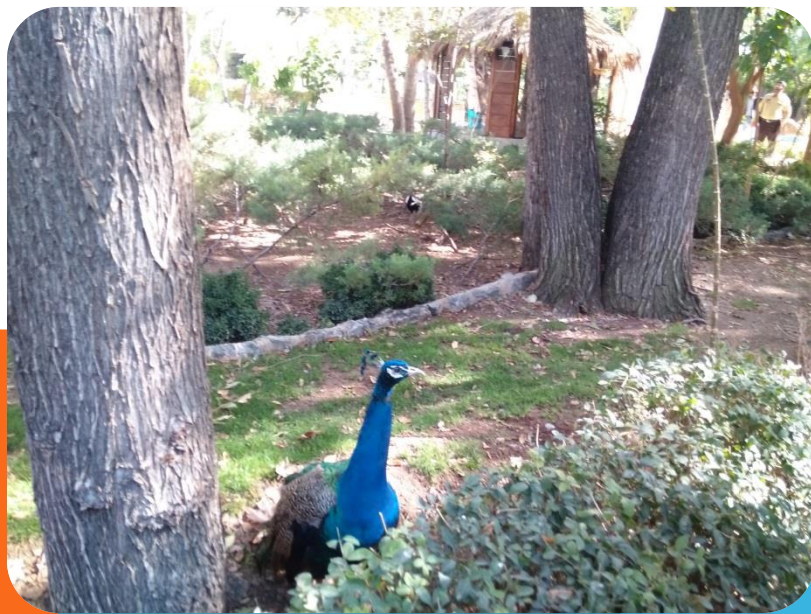
کودک را همیشه از یک مسیر خاص به خانه نبرید. زمانی که با او بیرون می روید، هنگام برگشتن به خانه به او توضیح دهید که میخواهید از یک راه جدید به خانه بروید. او از این طریق در می یابد برای رسیدن به یک هدف راه های مختلفی وجود دارد

در مورد کاربردهای مختلف یک وسیله خاص از کودکان سؤال کنید. کاربرد ابزارها و وسایل مختلفی که را در خانه دارید، برای کودک شرح دهید و از او پرسید: به نظر تو این وسیله چه کاربردهای دیگری می تواند داشته باشد. به این طریق شما ذهن کودک را مستعد می کنید.

از مکان های جدید دیدن کنید، همراه با کودک به نمایشگاهها و موزه های مختلف و طبیعت زیبا بروید، اجازه دهید او از نزدیک مکان های گوناگون را شناسایی کند

والدین کودکان خلاق در رفتار خود هماهنگی بیشتری نشان می‌دهند. کودکان خود را آن‌گونه که هستند قبول دارند و آن‌ها را به کنجکاوی درباره‌ی اشیا و امور تشویق می‌کنند. کودکان خود را در انتخاب موضوعات مورد علاقه آزاد می‌گذارند و کارها و برنامه‌های آن‌ها را تحت نظر داشته و پی‌گیری می‌کنند. شایسته است والدین تا آنجا که امکان دارد کودکان خود را مستقل بار آورده و زمینه‌های ایجاد اعتماد به نفس را در آن‌ها فراهم سازند.

ویژگی‌های کودکان خلاق در هنگام بازی

بهترین زمان برای اطلاع از خلاقیت کودکان، تماشای آن‌ها به هنگام بازی است چراکه خلاقیت عامل مهم در بازی کودکان می‌باشد. کودکان خلاق اغلب برای هر یک از وسایل بازی خود موارد استفاده متفاوتی پیدا می‌کنند و قبل از این که از وسیله‌ای به سراغ وسیله‌ی دیگر روند از آن به انواع مختلف استفاده می‌نمایند. کودکان خلاق اغلب از منابع خود به انواع و اشکال مختلف و گاه حیرت‌انگیز استفاده می‌کند، ممکن است یک جعبه خالی برای کودکان خلاق ارزشی به مراتب بیش از بهترین و پیچیده‌ترین اسباب بازی‌ها داشته‌باشد.

انگیزه و خلاقیت کودک در محیط خانواده زمانی از بین می‌رود که:

والدین بیش از حد بر هوش و حافظه کودک تاکید کنند.
رقابت نامناسبی میان کودکان ایجاد شود.
بر جنسیت کودک تاکید افراطی صورت گیرد.
قوانین خشک و دست و پاگیر در منزل حاکم باشد.
والدین با مفهوم واقعی خلاقیت آشنایی کافی نداشته باشند.
رفتارهای کودک، به صورت مکرر مورد انتقاد قرار گیرد.
تخیلات کودک، بیهوده شمرده شود.
علاقه درونی کودک به درستی شناسایی نشود.
شوخی طبیعی و محیطی آرامش بخش در منزل حاکم نباشد.
نقش بزرگسالان به کودک تحمیل گردد.

تکنیک های پرورش خلاقیت

تکنیک های خلاقیت در رشد و افزایش خلاقیت و توانمندی حل مسئله ها، بسیار موثر می باشند. در تمام مراحل خلاقیت و فرآیند حل خلاق مسئله، این تکنیکها کاربرد دارند. به عبارت دیگر هر یک از تکنیک های خلاقیت ، مرحله ای از فرآیند خلاقیت را تقویت می کنند . این تکنیکها را می توان بصورت فردی و گروهی دسته بندی کرد.

تکنیک های فردی شامل : شکوفه نیلوفرآبی ، DO IT ، نقشه کشی ذهنی ، استخوان ماهی

تکنیک های گروهی شامل : طوفان مغزی (یورش فکری) ، دلفی ، بازگشت مشتری

تکنیک های مشترک شامل : تریز TRIZ ، اسکمپر SCAMPER ، در هم شکستن مفروضات ، چرا ها ، گروه اسمی ، شش کلاه فکری

البته باید بر این نکته توجه نمود که محور اصلی این روش ها و تکنیک های خلاقیت ، **شکستن قالب های ذهنی افراد است** . چون تا وقتی قالبها یا الگوهای ذهنی قدیمی، بر فکر افراد مسلط باشد، احتمال بروز خلاقیت بسیار پایین است. در ادامه هر یک از این تکنیکها ، توضیح داده می شود.

تکنیک طوفان ذہنی

طوفان ذهنی که یکی از شیوه های برگزاری جلسات و مشاوره و دستیابی به انبوهی از ایده ها برای حل خلاق مسائل می باشد در سال ۱۹۳۸ توسط الکس اس اسپورن ابداع شد. این واژه هم اکنون در واژه نامه بین المللی وبستر اینگونه تعریف می شود :

اجرای یک تکنیک گردهمایی که از طریق آن گروهی میکوشند راه حلی برای یک مسئله بخصوص یا انباشتن تمام ایده هایی که بطور خود به خود و درجا به وسیله اعضا ارائه می شود، بیابند.

کاربرد و اهداف طوفان ذهنی

۱. توانمندسازی نیروی انسانی و آموزش
۲. اولویت‌بندی مسائل و مشکلات
۳. انتخاب بهترین راه حل
۴. افزایش قدرت ابتکار و خلاقیت در نیروی انسانی
۵. افزایش انگیزه در کارکنان
۶. ایجاد کار تیمی و مدیریت مشارکتی
۷. بدست آوردن ایده‌های بزرگ

ویژگی های طوفان ذهنی

تمرکز بر کمیت

هرچه تعداد ایده‌هایی که تولید می‌شوند بیشتر باشد، احتمال دست یافتن به یک راه‌حل اساسی و اثربخش بیشتر است

استقبال از ایده‌های غیر معمول

ممکن است ایده‌های غیر معمول رویکردهای جدیدی را به مسأله فراهم کنند و منجر به راه‌حل‌های بهتری نسبت به ایده‌های معمول شوند

نحوه انجام طوفان ذهنی

۱- ثبت موضوع مورد نظر بر روی تخته و توضیح در مورد آن برای افراد توسط تسهیل کننده (بهتر است این موضوع چند روز زودتر به اطلاع افراد برسد)

۲- یادآوری قواعد و اصول اجرای کار برای شرکت‌کنندگان توسط تسهیل‌کننده

۳- ارائه ایده‌ها و نظرات بصورت گردش: در هر نوبت فقط یک ایده باید بیان گردد و در صورت عدم وجود ایده‌ای با گفتن واژه "بعدي" نوبت به دیگری واگذار می‌شود.

۴- ثبت کلیه ایده‌ها توسط دبیر جلسه

۵- اتمام مرحله ثبت عقاید در صورت گفتن کلمه "بعدي" توسط تمام افراد

۶- دسته بندی و جمع بندی نتایج

قواعد طوفان ذهنی

آزادی ذهن و بیان

تمسخر افراد و ایده‌ها ممنوع

انتقاد ممنوع

پرهیز از خود سانسوری

ایجاد حداکثر تعداد نظرهای ممکن

اختصار در بیان نظرات و پرهیز از هر گونه شرح و بسط

11111111

تمرین عملی ۳

با استفاده از تکنیک بارش افکار، راه حل هایی پیشنهاد دهید که بتوان تهدیدهای ایجاد شده به خاطر ویروس کرونا را به فرصت مناسب تبدیل کرد و بخشی از خسارات پیش آمده را جبران نمود.

این تهدیدها می تواند شامل، لغو شدن دید و بازدید نوروزی و مسافرت ها، عدم برگزاری کلاس های درسی، تعطیل شدن اصناف مختلف و رکود اقتصادی و باشد

راه حل های خود را تا تاریخ ۱۸ فروردین، ایمیل کنید.

موفق باشيد

nabaviit@gmail.com